

Alizavos mokyklos istorija

1910 m. lapkričio 1 d. Gubernijos liaudies mokyklų direkcija Kaune priėmė sprendimą atidaryti mokyklą Alizavoje ir čia paskyrė mokytoją. Mokykla darbą pradėjo 1911 m. sausio 3 d. Pirmuoju Alizavos pradinės mokyklos mokytoju tapo Kazimieras Maldutis. Revizoriaus duomenimis tais metais mokyklą lankė 65 mokiniai. Mokykla buvo išlaikoma valstybės išdo bei gubernijos zemskinio mokesčio. Ūkio reikalams, mokytojo atlyginimui knygų įsigijimui buvo skirta 500 rublių. Dirbant K. Maldučiui Alizava ir jos apylinkės pagarsėjo kaip „lietuvininkų“ sala.

1913 m. vietoj K. Maldučio į Alizavą atvyko Varšuvos dvasinės mokyklos absolventas, rusų tautybės mokytojas Nikolajus Pavlenka ir dirbo Alizavoje iki Pirmojo pasaulinio karo. N. Pavlenka lietuviškai visai nekalbėjo, todėl „lietuvininkų salos“ neliko. 1915 m. šis mokytojas išvyko, sargui palikęs saugoti mokyklos turtą. Vokiečių okupacijos metais Alizava pragyveno neturėdama savo mokytojo. Jaunimas, išskyrus lankiusį aplinkines mokyklas, liko be mokslo.

1918 m. pradinė mokykla Alizavoje atkuriamą. Trijų klasių pradinėje mokykloje nuolat dirbo 3 mokytojai, mokėsi 40-50 mokinių. Mokytojai nevengė fizinių bausmių: nusikalte mokiniai buvo klupdomi ant grindų, didesnį nusižengimą padariusiems buvo skiriami kirčiai liniuote per ištiestos rankos delną.

1938-1940 m. Alizavoje buvo 4 klasių pradinė mokykla. Mokytojų su aukštuoju išsilavinimu nebuvo.

1952 m. iš keleto senų pastatų pradėta statyti nauja mokykla. 1954 m. joje nuskambėjo pirmasis skambutis. 1957 m. suformavus 8 klasę prasidėjo septynmetės mokyklos reorganizavimas į vidurinę. 1960-1961 m. m. išleista pirma abiturientų laida.

1962-1974 m. mokykla išgyveno „aukso amžių“. Vadovaujant direktoriui Stanislovui Rugaičiui pastatyti du mūriniai priestatai, įrengti erdvūs turtingi mokomieji kabinetai, mokykla įsigijo vertingų radiotechnikos prietaisų, naudoti perduotas keturių butų dviaukštis gyvenamasis namas mokytojams. Kiekvienais metais mokykla pasipildė naujais vadovėliais, techninėmis priemonėmis.

Nuo 1975 m. mokyklai vadovauti pradėjo direktorė Janina Tamošiūnienė. Jos vadovavimas sutapo su prasidėjusia švietimo įstaigų reforma, toliau tvirtėjo materialinė mokyklos bazė, prasidėjo mokyklos bendradarbiavimas su Alizavos kolūkiu.

Svarbūs mokyklai tapo 1984-1985 m. Pastatytas mokyklos priestatas su sporto sale, dirbtuvėmis, fizikos- chemijos kabinetu, aktų sale. 8-9 dešimtmečio statistiniai rezultatai rodė, kad kiekvienais metais gerėjo Alizavos vidurinės mokyklos mokinių pažangumo vidurkis, vis daugiau

mokinių rinkosi mokslą technikumuose bei studijas aukštosiose mokyklose. 1975 m. mokinė Rima Kriovaitė, pirmoji ir vienintelė, mokyklą baigė aukso medaliu.

Nuo 1986 m. mokyklai pradėjo vadovauti ir iki šiol tebevadovauja direktorius Gintaras Paškauskas. 1986-1987 m. mokykloje suformuota 12 klasė, įvesti nauji dalykai: informatika, etika. Mokykloje virė aktyvus visuomeninis, popamokinis gyvenimas, mokiniai dalyvavo dalykinėse olimpiadose ir sportinėse varžybose.

Iki 2001 metų mokykla išleido 40 laidų abiturientų.

Socialinės, ekonominės Lietuvos problemos pastaruoju metu skaudžiai atsiliepė ir mokyklai. Sumažėjus mokinių skaičiui, mokykla nuo 2001 metų liepos 1 d. buvo pertvarkyta į pagrindinę dešimtmetę mokyklą. Įvykusios permainos nesutrukdė mokyklos veiklos. Iš Tarptautinio rekonstrukcijos ir plėtros bei Šiaurės investicijų bankų gavus 700 tūkstančių litų paramą, atlikta mokyklos renovacija. Mokykla įsigijo 6 kompiuterius, pajungtas interneto ryšys, įkurta priešmokyklinė klasė, pradėta dėstyti anglų kalba.

2002-2005 m.m. labai išsiplėtė mokyklos materialinė bazė: įrengta kompiuterių klasė, pradėjo veikti moderni valgykla, mokykla iš ŠMM gavo geltonąjį autobusą. Nuo 2002 m. mokykla kasmet savo lėšomis atnaujinama bent po vieną mokomąjį kabinetą.

Alizavos mokyklos bendruomenė aktyviai įsijungė į projektinę veiklą. Nuo 2005 m. aktyviai dalyvaujama Šiaurės šalių asociacijos projekte „Šiaurės šalių bibliotekų savaitė“, akcijoje „Metų knygos rinkimai“. Įgyvendinami bendruomenės skaitymo skatinimo projektai, kuriuos iš dalies finansuoja Lietuvos kultūros taryba. Šių projektų dėka mokykloje lankėsi daug garsių rašytojų (Vytautas V. Landsbergis, Justinas Žilinskas, Jurga Baltrukonytė, Danguolė Kandrotienė, Selemonas Paltanavičius, poetas Liudvikas Jakimavičius), dailininkų (Kęstutis Kasparavičius, Sigutė Ach, Nomeda Marčėnaitė, Paulius Juodišius) aktorių (Gediminas Storpirstis, Saulė Degutytė, Doloresa Kazragytė). Gyvenime daug pasiekę žmonės dalinasi su mokiniais savo sėkmės istorijomis, praveda mokiniams įdomias kūrybines dirbtuves, netradicines pamokas. Bendruomenė kasmet vyksta į Knygų mugę Vilniuje, mokiniai – į Tarptautinės vaikų knygos dienos šventes, žiūri geriausius nacionalinius spektaklius. Nuo 2004 m. vasaros mokyklos turistai, vadovaujami direktoriaus Gintaro Paškausko ir mokytojo Eimučio Sarsevičiaus, įsijungė į respublikinę keliaujančių moksleivių stovyklą. Atostogų metu mokiniai aktyviai dalyvauja respublikinėse jaunųjų turistų stovyklose Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Ukrainoje. Nuo 2005 m. mokiniai dalyvauja vertimų ir iliustracijų konkurse „Tavo žvilgsnis“. Mokykloje daug dėmesio skiriama mokinių meniniam bei estetiniam auklėjimui. Mokiniai dalyvauja įvairiuose tarptautiniuose, respublikiniuose, rajoniniuose konkursuose, tampa jų laureatais ir diplomantais. Išleidžiamų klasių mokiniai, vadovaujami technologijų mokytojų Audronės Užtupienės ir Eimučio Sarsevičiaus,

„įamžina“ savo gyvenimą mokykloje, apipavidalindami pasirinktą objektą. Keliskart per metus organizuojami po renovacijos mokyklos koridoriuose atsiradusių nišų puošimo konkursai. Mokyklos bendruomenė aktyviai įsijungė į etnokultūrinę pilietinę veiklą. Kasmet mokiniai dalyvauja rajoniniame moksleivių lietuvių liaudies atlikėjų konkurse „Tramtatulis“. Nuo 2014 m. organizuojamos bendruomenės išvykos į mitologinį Dijokalnį Zasinyčių miške. 2016 m. mokykla laimėjo „Geridarbai.lt“ balsų rinkimo konkursą ir gavo finansavimą įsigyti 4 autentiškiems Kupiškio krašto tautiniams kostiumams. Nuo 2010 metų Alizavos mokyklos bendruomenė labai aktyviai įsijungė į ekologinio projekto „Mes rūšiuojam“ veiklą. Kasmet prirenkama ir išgabenama perdirbimui labai daug kilogramų elektroninės įrangos atliekų ir panaudotų baterijų. 2016 m. laimėtas respublikinis konkursas „Išmanioji klasė“ ir gauta dovanų 10 planšetinių kompiuterių. Tai atvėrė galimybę praturtinti ugdymo procesą informacinių technologijų naujovėmis.

Mokykla didžiuojasi jaukia biblioteka ir skaitykla. Nuo 2000 metų leidžiamas nuotaikingas mokyklos laikraštukas „Šratinukas“, 2012 m. sukurta internetinė laikraštuko svetainė: <http://sratinukas.wixsite.com/sratinukas1> Alizavos pagrindinė mokykla kasmet vis plečia socialinių partnerių tinklą. Tarptautinei moterų asociacijai finansavus projektus, modernizuota skaitykla, atnaujinta jungtinės ikimokyklinės grupės materialinė bazė. 2018 m. vasarą Keliaujančios architektūros dirbtuvės suvienijo mokyklos ir miestelio bendruomenes. Sutelktomis pastangomis įrengtas daugiafunkcinis takas mokyklos beržyne. Įvairiuose projektuose ir renginiuose glaudžiai bendradarbiaujama su Kupiškio r. savivaldybės mokyklomis, Anykščių r. Traupio pagrindine mokykla. Mokykloje veikia dailės, medžio drožybos, miškininkų, turistų, žurnalistų, dviratininkų ir motorolerių vairuotojų, dramos, skaitymo skatinimo, IT būreliai.

Nuo 2009 m. veikia mokyklos internetinė svetainė www.alizava.lt Taigi mokyklos istorija persikelia į virtualią erdvę. Atidarę nuorodą skaitykite apie mokyklos gyvenimo įvykius, žiūrėkite gražias renginių nuotraukas. 2016 m. pastatyta universali sporto aikštelė sudarė sąlygas mokiniams aktyviai užsiiminti sportu ir po pamokų.

Glaudi Kupiškio r. Alizavos pagrindinės mokyklos bendruomenė savo veiklą grindžia demokratiniiais principais, ugdymo procese taiko pažangias technologijas, puoselėja etninę kultūrą, augina emociškai brandžią ir fiziškai aktyvią asmenybę šiuolaikiniam besikeičiančiam gyvenimui.